

**ZAROZPORZĄDZENIE  
MINISTRA ZDROWIA**

z dnia 29 października 2003 r.

**W SPRAWIE WYKAZU DZIEDZIN PIELEŃNIARSTWA ORAZ  
DZIEDZIN MAJĄCYCH ZASTOSOWANIE W OCHRONIE  
ZDROWIA, W KTÓRYCH MOŻE BYĆ PROWADZONA  
SPECJALIZACJA I KURSY KWALIFIKACYJNE, ORAZ  
RAMOWYCH PROGRAMÓW SPECJALIZACJI DLA  
PIELEŃNIAREK I POŁOŻNYCH**

(Dz. U. Nr 197, poz. 1922)

- Wyciąg -

**ŁĄCZNIK Nr 4**

**RAMOWY PROGRAM BLOKU SPECJALISTYCZNEGO  
SPECJALIZACJI W DZIEDZINIE PIELEŃNIARSTWA  
ŚRODOWISKA NAUCZANIA I WYCHOWANIA DLA  
PIELEŃNIAREK**

**I. Cel kształcenia**

Przygotowanie wysoko wykwalifikowanej kadry pielęgniarek środowiska nauczania i wychowania do sprawowania roli lidera w działaniach związanych z opieką nad uczniem, wychowankiem, inicjowania i wdrażania zmian ukierunkowanych na poprawę jakości świadczonych usług oraz podejmowania działań zmierzających do rozwoju zawodowego.

**II. Czas trwania specjalizacji**

1. Łączna liczba godzin wynosi 1.057 godzin dydaktycznych.
2. Łączna liczba godzin w bloku ogólnozawodowym wynosi 330 godzin.
3. Łączna liczba godzin w bloku specjalistycznym wynosi 727 godzin, w tym: część teoretyczna 405 godzin, część praktyczna 322 godziny.

**III. Wykaz umiejętności będących przedmiotem kształcenia**

W wyniku realizacji treści nauczania pielęgniarka powinna:

1. Diagnozować, planować, wykonywać i oceniać opiekę pielęgniarską nad uczniem, wychowankiem.
2. Doradzać pielęgniarkom szkolnym w zakresie zasad, metod i form opieki nad uczniem, wychowankiem w trudnych sytuacjach zdrowotnych.
3. Wybrać i ocenić różne metody działań promocyjnych, profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych podejmowanych wobec dziecka w wieku szkolnym oraz osób mających wpływ na jego zdrowie.
4. Stosować różne metody aktywizacji zwiększające wydajność i jakość pracy opiekuńczej pielęgniarki w szkole.
5. Opracowywać, weryfikować i wdrażać standardy opieki pielęgniarskiej nad uczniem, wychowankiem.
6. Opracować indywidualne schematy postępowania z uczniem, wychowankiem wymagającym specjalnej opieki.
7. Konstruować indywidualne (dla ucznia, wychowanka) i środowiskowe (szkolne) programy edukacji zdrowotnej będące elementem lokalnych programów promocji zdrowia.
8. Doradzać w zakresie zasad, metod i form realizacji szkolnej edukacji zdrowotnej.
9. Opracować różne metody aktywizujące, stosowane w edukacji zdrowotnej ucznia, wychowanka, i określić ich znaczenie dla skuteczności tego procesu.
10. Ocenic działania podejmowane w zakresie edukacji zdrowotnej przez inne pielęgniarki.
11. Aktywnie uczestniczyć w działaniach na rzecz promocji zdrowia w województwie, powiecie, gminie.
12. Współpracować z zespołem pielęgniarek szkolnych realizujących swoje zadania w różnych układach organizacyjnych.
13. Wykorzystać różne systemy społecznego wsparcia istniejące w środowisku szkolnym i pozaszkolnym dla organizowania opieki nad uczniem, wychowankiem.
14. Współpracować z zespołem pielęgniarek szkolnych w celu opracowania metod pracy podnoszących jakość opieki nad uczniem, wychowankiem.
15. Wprowadzić zmiany zarówno we własnej praktyce zawodowej, jak też w praktyce innych pielęgniarek szkolnych.
16. Opracować standardy opieki pielęgniarskiej nad uczniem, wychowankiem oraz kryteria oceny jakości świadczeń pielęgniarskich.

Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji  
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Środowiska Nauczania i Wychowania dla Pielęgniarek

17. Inicjować prace badawcze, ustalając ich cel, zakres i metodę.

18. Uczestniczyć w badaniach naukowych pielęgniarstwach i pozapielęgniarstwach.

19. Zarządzać zespołem pielęgniarstwach.

20. Nadzorować i oceniać pracę pielęgniarek szkolnych.

21. Koordynować pracę zespołu pielęgniarstwach.

22. Wyjaśnić zasadność i istotę działania pielęgniarstwach w określonym systemie pracy.

23. Określić zapotrzebowanie środowiska pielęgniarstwach na doskonalenie zawodowe.

24. Inspirować do samokształcenia inne pielęgniarki szkolne.

25. Udzielać konsultacji zawodowych innym pielęgniarkom.

#### IV. Plan nauczania

<b>Lp.</b>	<b>MODUŁ</b>	<b>Liczba godzin</b>
<b>I</b>	Pielęgniarstwo środowiska nauczania i wychowania	120
<b>II</b>	Promocja zdrowia i edukacja zdrowotna w środowisku nauczania i wychowania	90
<b>III</b>	Pediatria społeczna, medycyna i higiena szkolna	75
<b>IV</b>	Klinika chorób i zaburzeń rozwoju występujących u dzieci i młodzieży w wieku szkolnym	60
<b>V</b>	Wybrane elementy psychologii zdrowia i choroby	30
<b>VI</b>	Wybrane elementy socjologii zdrowia i choroby	30
<b>Teoria - liczba godzin</b>		405

<b>Lp.</b>	<b>STAŻ</b>	<b>Liczba godzin</b>
<b>I</b>	Praktyka pedagogiczna <sup>1)</sup>	140

Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji  
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Środowiska Nauczania i Wychowania dla Pielęgniarek

<b>II</b>	Szkoła integracyjna	35
<b>III</b>	Sąd rodzinno-opiekuńczy <sup>2)</sup>	14
<b>IV</b>	Terytorialny ośrodek samorządu lokalnego (urząd powiatu lub powiatowa komisja zdrowia i oświaty, lub powiatowa komisja do spraw rodziny)	28
<b>V</b>	Poradnia medycyny szkolnej	35
<b>VI</b>	Wojewódzka stacja sanitarno-epidemiologiczna	35
<b>VII</b>	Ośrodek leczenia uzależnień	35
<b>Staż - liczba godzin</b>		<b>322</b>

- 1) W ramach stażu pielęgniarka przeprowadza lekcje z wychowania zdrowotnego w grupach wiekowych: klasy I-III lub IV-VI, w gimnazjum i liceum.
- 2) W ramach stażu zaleca się uczestniczenie w jednej rozprawie sądu rodzinnego oraz jeden dzień pracy z kuratorem.

## **V. Program nauczania**

### **MODUŁ I. PIEŁĘGNIARSTWO ŚRODOWISKA NAUCZANIA I WYCHOWANIA**

#### **1. Cel modułu**

Przygotowanie pielęgniarki do organizowania opieki profilaktycznej nad uczniami, wychowankami z wykorzystaniem przepisów prawnych i standardów oraz metodyki pracy pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania.

#### **2. Wykaz umiejętności wynikowych**

W wyniku realizacji treści nauczania pielęgniarka powinna:

- 1) określić zasady organizacji opieki profilaktycznej nad uczniami, wychowankami - podstawy prawne, formy organizacyjne, zakres opieki i formy jej sprawowania, zasady i źródła finansowania;

- 2) obliczyć koszty własnej praktyki;
- 3) określić standardy praktyki na podstawie obowiązujących standardów praktyki pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania;
- 4) scharakteryzować obowiązujące procedury medyczne i organizacyjne w medycynie szkolnej, a dotyczące pielęgniarki szkolnej;
- 5) określić funkcje zawodowe pielęgniarki szkolnej oraz wskazać metody wsparcia w pełnieniu roli zawodowej w różnych typach placówek opiekuńczo-wychowawczych;
- 6) wyznaczyć cele w sprawowaniu opieki pielęgniarskiej nad określonymi grupami uczniów, wychowanków;
- 7) wskazać zastosowanie wybranych teorii pielęgnowania w sprawowanej opiece;
- 8) wyjaśnić zasadność stosowania procesu pielęgnowania w odniesieniu do ucznia, wychowanka, grupy rówieśniczej (klasy), całej społeczności szkolnej i lokalnej, w której funkcjonuje szkoła (placówka), budować różne rodzaje diagnoz pielęgniarskich adekwatnych do rodzaju placówki oraz celu i zakresu diagnozowania.

### **3. Treści nauczania:**

- 1) funkcje pielęgniarstwa szkolnego i rola zawodowa pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania w różnych placówkach oświatowo-wychowawczych;
- 2) organizacja opieki nad uczniem i wychowankiem;
- 3) standardy opieki środowiska nauczania i wychowania - zasady tworzenia standardu;
- 4) obowiązujące przepisy prawne regulujące organizację opieki zdrowotnej nad uczniami, wychowankami;
- 5) podstawy prawne i formy organizacyjne realizacji świadczeń pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania w warunkach:
  - a) praktyki indywidualnej,
  - b) praktyki grupowej,
  - c) niepublicznego zakładu opieki zdrowotnej,
  - d) publicznego zakładu opieki zdrowotnej;
- 6) metodyka liczenia kosztów opieki pielęgniarskiej nad uczniem, wychowankiem;
- 7) źródła finansowania i ich zakres:
  - a) Narodowy Fundusz Zdrowia,
  - b) budżet gminy, powiatu i województwa;

- 8) proces pielęgnowania w praktyce pielęgniarki szkolnej:
  - a) rozpoznawanie i diagnoza pielęgnarska (typy diagnoz),
  - b) planowanie, realizacja i ocena efektów pracy,
  - c) ocena jakości usług świadczonych przez pielęgniarkę szkolną a proces pielęgnowania;
- 9) zastosowanie wybranych teorii pielęgnowania w praktyce zawodowej pielęgniarki szkolnej:
  - a) D. Orem,
  - b) W. Henderson,
  - c) B. Neuman,
  - d) C. Roy.

## **MODUŁ II. PROMOCJA ZDROWIA I EDUKACJA ZDROWOTNA W ŚRODOWISKU NAUCZANIA I WYCHOWANIA**

### **1. Cel modułu**

Przygotowanie pielęgniarki do realizowania doradztwa metodycznego w dziedzinie promocji zdrowia i szkolnej edukacji zdrowotnej oraz współtworzenia lokalnych programów promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej, dostosowanych do realiów placówek oświatowo-wychowawczych.

### **2. Wykaz umiejętności wynikowych**

W wyniku realizacji treści nauczania pielęgniarka powinna:

- 1) współpracować w opracowaniu lokalnych programów promocji zdrowia;
- 2) zorganizować i przeprowadzić spotkanie informacyjne (cykl spotkań) - dla pielęgniarek szkolnych - poświęcone zagadnieniom promocji zdrowia i szkolnej edukacji zdrowotnej;
- 3) prowadzić doradztwo zdrowotne;
- 4) opracować plany i materiały dydaktyczne do wychowania zdrowotnego;
- 5) analizować i oceniać efektywność działań w edukacji zdrowotnej, podejmowanych przez pielęgniarki szkolne;
- 6) ukierunkować samokształcenie innych pielęgniarek szkolnych w dziedzinie promocji zdrowia;
- 7) proponować, wprowadzić w życie i weryfikować nowe metody szkolnego doradztwa zdrowotnego i szkolnej edukacji zdrowotnej.

### **3. Treści nauczania:**

- 1) kierunki polityki zdrowotnej państwa i ich znaczenie dla przebiegu procesu promocji zdrowia w szkole;
- 2) analiza sytuacji zdrowotnej dzieci i młodzieży w Polsce w kontekście promocji zdrowia i profilaktyki;
- 3) metodyka konstruowania programów promocji zdrowia;
- 4) polityka zdrowotna a promocja zdrowia;
- 5) metodyka prowadzenia wychowania zdrowotnego w szkole w wybranych zagadnieniach:
  - a) odżywianie,
  - b) aktywność fizyczna,
  - c) dojrzewanie płciowe,
  - d) higiena pracy umysłowej,
  - e) uzależnienia, stres;
- 6) samoocena a możliwości działania w promocji zdrowia;
- 7) cechy promotora zdrowia;
- 8) strategie edukacyjne w edukacji zdrowotnej (tor pośredni, bezpośredni, reklama społeczna, doradztwo indywidualne, media i promocja zdrowia);
- 9) niebezpieczeństwa dla promocji zdrowia i ich skutki widoczne w środowisku szkolnym.

### **MODUŁ III. PEDIATRIA SPOŁECZNA, MEDYCyna I HIGIENA SZKOLNA**

#### **1. Cel modułu**

Przygotowanie pielęgniarki do diagnozowania czynników środowiskowych wpływających na rozwój i stan zdrowia dzieci i młodzieży oraz do planowania i organizowania działań zmierzających do niwelowania zagrożeń zdrowia ucznia.

#### **2. Wykaz umiejętności wynikowych**

W wyniku realizacji treści nauczania pielęgniarka powinna:

- 1) zaplanować działania profilaktyczne w dziedzinie chorób społecznych występujących u dzieci i młodzieży (zaburzenia żywienia, próchnica zębów, urazy, wypadki, zakażenia wirusem Human Immunodeficiency Virus (HIV));
- 2) opracować program profilaktyki uzależnień występujących w środowisku nauczania i wychowania;
- 3) zdiagnozować stan bezpieczeństwa szkoły w kontekście zdrowia społeczności szkolnej;

- 4) diagnozować inne zagrożenia występujące w środowisku szkoły i otoczeniu, wpływające na zdrowie i rozwój uczniów, wychowanków;
- 5) zaplanować wspólnie z pracownikami szkoły, rodzicami działania mające wpływ na zmniejszenie zagrożeń w środowisku nauczania i wychowania;
- 6) ocenić stan zdrowia i rozwój uczniów, wychowanków, uwzględniając wyniki badań, sprawność fizyczną, oraz interpretować wyniki tej oceny;
- 7) organizować działania mające na celu rozwiązywanie problemów zdrowotnych uczniów;
- 8) współpracować z uczniem, rodzicami i społecznością szkolną, lokalną w rozwiązywaniu problemów społecznych i szkolnych uczniów, wychowanków;
- 9) inicjować zmiany w żywieniu uczniów, wychowanków;
- 10) pomóc uczniom, wychowankom z problemami otyłości, niskorosłości, niedoborem masy ciała;
- 11) współpracować z nauczycielem wychowania fizycznego i pracownikami szkoły w organizowaniu zajęć ruchowych i uaktywnianiu uczniów, wychowanków.

### **3. Treści nauczania:**

- 1) auksologia i jej znaczenie w opiece zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą:
  - a) czynniki rozwoju, zakres norm i warianty rozwojowe,
  - b) metody oceny rozwoju fizycznego,
  - c) akceleracja rozwoju;
- 2) uwarunkowania środowiskowe mające wpływ na zdrowie oraz rozwój dzieci i młodzieży;
- 3) sprawność i wydolność fizyczna;
- 4) rozwój psychiczny w młodszym wieku szkolnym i w wieku dorastania;
- 5) ocena stanu zdrowia i rozwoju na podstawie obserwacji, wyników testów przesiewowych, powszechnych profilaktycznych badań lekarskich, badań specjalistycznych;
- 6) używanie środków uzależniających (palenie tytoniu, picie alkoholu, używanie środków odurzających);
- 7) programy przeciwdziałania uzależnieniom;
- 8) współpraca w zakresie terapii uzależnień;
- 9) rola pielęgniarki szkolnej w organizowaniu zajęć ruchowych i uaktywnianiu uczniów, wychowanków;



- 10) profilaktyka chorób społecznych występujących u dzieci i młodzieży w Polsce;
- 11) bezpieczeństwo w szkole;
- 12) zagrożenia dla zdrowia uczniów wynikające ze złego stanu budynku, otoczenia, pomieszczeń, wyposażenia, stanu sanitarnego, mikroklimatu;
- 13) rola pielęgniarki we współtworzeniu środowiska szkoły sprzyjającego zdrowiu uczniów, wychowanków.

#### **MODUŁ IV. KLINIKA CHOROÓB I ZABURZEŃ ROZWOJU WYSTĘPUJĄCYCH U DZIECI I MŁODZIEŻY W WIEKU SZKOLNYM**

##### **1. Cel modułu**

Przygotowanie pielęgniarki do objęcia profesjonalną opieką ucznia, wychowanka w przypadkach zaburzeń zdrowia psychicznego, zaburzeń rozwoju, urazów, wypadków, zatruc występujących w środowisku szkolnym, niepełnosprawności ruchowej i umysłowej, chorób przewlekłych oraz organizowania i podejmowania działań ratowniczych, a także szkolenia społeczności szkolnej w zakresie udzielania pierwszej pomocy.

##### **2. Wykaz umiejętności wynikowych**

W wyniku realizacji treści nauczania pielęgniarka powinna:

- 1) wskazać możliwości pomocy dla uczniów, wychowanków z zaburzeniami zdrowia psychicznego;
- 2) uczestniczyć w terapii dziecka z chorobą przewlekłą i zaburzeniami rozwoju;
- 3) organizować wsparcie dla uczniów, wychowanków niepełnosprawnych ruchowo i uczestniczyć w ich rehabilitacji;
- 4) planować działania opiekuńcze uczniom, wychowankom upośledzonym umysłowo,
- 5) zaangażować do współpracy rodziców ucznia chorego przewlekle i niepełnosprawnego;
- 6) współdziałać z wszystkimi członkami społeczności szkolnej w działaniach na rzecz ucznia chorego i z ograniczoną sprawnością;
- 7) nauczyć członków społeczności szkolnej udzielania pierwszej pomocy uczniom, wychowankom po urazach, wypadkach.

##### **3. Treści nauczania:**

- 1) najczęstsze przewlekłe choroby wieku szkolnego (alergie, nawracające zakażenia górnych dróg oddechowych, astma oskrzelowa, cukrzyca młodzieńcza);
- 2) zaburzenia zdrowia psychicznego u dzieci i młodzieży:
  - a) zaburzenia psychosomatyczne,
  - b) zaburzenia neurowegetatywne,
  - c) depresje,
  - d) próby samobójcze (przyczyny, strategia postępowania);
- 3) dziecko niepełnosprawne w szkole (ze szczególnym uwzględnieniem mózgowego porażenia dziecięcego, niedorozwoju umysłowego i niepełnosprawności ruchowej);
- 4) urazy czaszkowo-mózgowe u dzieci - skutki bezpośrednie i odległe;
- 5) opieka pielęgniarska nad uczniami, wychowankami z wadami postawy, zaburzeniami wchłaniania (fenyloketonuria, mukowiscydoza), niedoborem hormonu wzrostu, niedoczynnością lub nadczynnością tarczycy, niedokrwistością, chorobą nowotworową;
- 6) diagnozowanie i planowanie działań w urazach i nagłych wypadkach:
  - a) schematy postępowania i techniki stosowane w przypadku zatrzymania akcji serca i oddychania, przy utracie przytomności, krwotokach, wstrząsie, zatruciach, oparzeniach, odmrożeniach, porażeniach prądem, piorunem, urazach czaszkowo-mózgowych, złamaniach, obecności ciał obcych, postępowanie z uczniem po próbie samobójczej,
  - b) zasady postępowania przy udzielaniu pierwszej pomocy dzieciom niepełnosprawnym.

## **MODUŁ V. WYBRANE ELEMENTY PSYCHOLOGII ZDROWIA I CHOROBY**

### **1. Cel modułu**

Przygotowanie pielęgniarki do stymulowania prawidłowego rozwoju psychicznego ucznia, wychowanka oraz udzielania wsparcia.

### **2. Wykaz umiejętności wynikowych**

W wyniku realizacji treści nauczania pielęgniarka powinna:

- 1) wyjaśnić psychologiczne uwarunkowania zachowań zdrowotnych ucznia, wychowanka i innych osób z jego otoczenia;
- 2) wykorzystać wiedzę dotyczącą psychologicznych mechanizmów zachowań zdrowotnych przy konstruowaniu elementów szkolnego programu promocji zdrowia;
- 3) oceniać właściwie różne przejawy zachowań i postaw dziecka;
- 4) zastosować elementy podstawowej pomocy psychologicznej w pracy z uczniem, wychowankiem;
- 5) zainteresować problemem dziecka molestowanego właściwe instytucje;
- 6) wprowadzić do swojej praktyki modyfikacje związane z uwarunkowaniami zdrowia psychicznego ucznia, wychowanka;
- 7) współpracować z psychologiem i pedagogiem szkolnym.

### **3. Treści nauczania:**

- 1) norma i patologia w psychologii dziecka-ucznia, wychowanka;
- 2) różne rozumienie pojęcia "zdrowie psychiczne";
- 3) prewencja psychologiczna;
- 4) specyficzne problemy psychologiczne w kolejnych okresach życia ucznia, wychowanka: odrzucenie autorytetów, problemy tożsamości, samooceny, nieprzystosowania;
- 5) wybrane psychospołeczne problemy niepełnosprawności i rehabilitacji ucznia, wychowanka:
  - a) miejsce i rola psychologii w realizowaniu celów rehabilitacyjnych,
  - b) charakterystyka psychospołeczna dziecka niepełnosprawnego,
  - c) niepełnosprawność jako predyspozycja do tworzenia sytuacji problemowych;
- 6) zaburzenia komunikacji w różnych relacjach z udziałem ucznia, wychowanka i ich konsekwencje dla jego zdrowia;
- 7) niepowodzenia i trudności szkolne;
- 8) molestowanie i wykorzystywanie seksualne dziecka;
- 9) wspieranie uczniów, wychowanków z problemami psychospołecznymi w pełnieniu roli ucznia, wychowanka;
- 10) podstawowe elementy treningu doskonalenia własnego rozwoju i funkcjonowania w grupie.

## **MODUŁ VI. WYBRANE ELEMENTY SOCJOLOGII ZDROWIA I CHOROBY**

## **1. Cel modułu**

Przygotowanie pielęgniarki do identyfikacji różnych barier w działaniu promocyjnym, profilaktycznym, terapeutycznym, usprawniającym i opiekuńczym podejmowanym w stosunku do ucznia, wychowanka w środowisku nauczania i wychowania.

## **2. Wykaz umiejętności wynikowych**

W wyniku realizacji treści nauczania pielęgniarka powinna:

- 1) scharakteryzować rodzinę ucznia, wychowanka jako środowisko wpływające na potęgowanie zdrowia, powodowanie zagrożeń w zdrowiu i w chorobie;
- 2) omówić społeczne uwarunkowania zdrowia ucznia;
- 3) uzasadnić związki istniejące między stanem zdrowia ucznia, wychowanka a jego sytuacją społeczną i ekonomiczną;
- 4) przewidywać niektóre społeczne konsekwencje choroby ucznia, wychowanka, w tym reakcję klasy, grupy rówieśniczej;
- 5) ustalić określone zachowania zdrowotne różnych członków społeczności szkolnej;
- 6) organizować pomoc i rozwiązywać problemy ucznia, wychowanka wynikające z trudnej sytuacji społeczno-ekonomicznej rodziny;
- 7) wykorzystać obecność różnych grup wsparcia w rozwiązywaniu problemów ucznia, wychowanka i jego rodziny;
- 8) ocenić (jako pozytywny lub negatywny) sposób wspierania ucznia, wychowanka w zdrowiu, stosowany przez rodzinę lub jego samego (problem samoleczenia).

## **3. Treści nauczania:**

- 1) społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia ucznia, wychowanka;
- 2) wpływ rodziny na wystąpienie, przebieg i wynik choroby ucznia, wychowanka;
- 3) społeczne konsekwencje choroby dziecka-ucznia, wychowanka;
- 4) niepełnosprawność - charakterystyka głównych problemów społecznych (szkoła integracyjna);
- 5) medycyna alternatywna, samopomoc i samoleczenie - problemy w praktyce pielęgniarki szkolnej;
- 6) zachowania zdrowotne członków społeczności szkolnej - element diagnozy pielęgniarki szkolnej;

- 7) społeczne systemy wsparcia, grupy samopomocy i ich znaczenie w praktyce pielęgniarstwa;
- 8) pozytywne i negatywne reakcje społeczne na chorobę.

## **VI. Kwalifikacje kadry dydaktycznej**

1. Organizator kształcenia zapewnia w przedmiotowej dziedzinie kształcenia wykładowców posiadających:

- 1) tytuł naukowy profesora w dziedzinie odpowiadającej tematyce wykładów;
- 2) stopień naukowy doktora habilitowanego w dziedzinie odpowiadającej tematyce wykładów;
- 3) stopień naukowy doktora w dziedzinie odpowiadającej tematyce wykładów.

2. Wykładowcami mogą być osoby mające nie mniej niż pięcioletni staż zawodowy w dziedzinie będącej przedmiotem specjalizacji, doświadczenie dydaktyczne oraz spełniają co najmniej jeden z warunków:

- 1) posiadają tytuł zawodowy magistra pielęgniarstwa;
- 2) posiadają tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa środowiska nauczania i wychowania;
- 3) posiadają specjalizację lekarską w dziedzinie medycyny odpowiadającą dziedzinie pielęgniarstwa będącej przedmiotem specjalizacji;
- 4) posiadają ukończone studia wyższe na kierunku mającym zastosowanie w ochronie zdrowia lub inne kwalifikacje niezbędne do realizacji wybranych zagadnień.